

Z odborných seminářů Zimní školy pěstování cukrovky 2016

Cukrová řepa má značný výnosový potenciál. V roce 2014 se v pokusech podařilo docílit $119 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1}$ a následně v roce 2015 se sklídilo $112 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1}$. Zatímco předloni čeští pěstitelé využili výnosový potenciál cukrovky z téměř 70 %, loni jen zhruba z 65 % – především v důsledku sucha a vysokých letních teplot.

Přesto, že loni cukrovou řepu trápilo sucho, nakonec cukrovarnická kampaň zas tak špatně nedopadla. Pěstitelům v Čechách se v průměru podařilo sklídit $70,7 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1}$ při přepočtu na 16% cukernatost. Průměrná cukernatost za kampaň dosáhla 18,5 %.

Informoval o tom Ing. Karel Chalupný, agronomický ředitel společnosti Tereos TTD, a. s., na odborných seminářích uspořádaných v rámci tradiční Zimní školy pro pěstitele cukrovky v Čechách. Organizuje je Tereos TTD spolu s Řepářskou komisí při společnosti Tereos TTD a Řepářským institutem, spol. s r. o.

Prodloužit délku vegetace

Naši pěstitelé cukrovky mají i v současnosti k dispozici možnosti dalšího zvýšení výnosů, které technologie pěstování cukrové řepy nabízí. Dokumentují to výsledky celé řady pokusů, s nimiž účastníci seminářů seznámili Ing. Jaromír Chochola, CSc., a Ing. Klára Pavlů z Řepářského institutu v Semčicích.

V roce 2015 byly pokusy s cukrovkou založeny, stejně jako v minulých letech, na šesti stanovištích (Bezno, Straškov, Slovec, Všešary, Vyšehořovice a Bylany). Mimo jiné se jednalo o ověřování herbicidních kombinací, hnojení dusíkem, šámou a sírou nebo ověřování fungicidů. K výzkumu patřily také pokusy s délkou vegetační doby cukrové řepy, s odrůdami, se skladováním a mnoho dalšího. Z dlouhodobého hlediska v pokusech vychází, že výnosy cukrovky znatelně stoupají při delší vegetační době. Podstatně napomáhá zvýšení výnosů cukrové řepy časné

setí. Na jaře každý den navíc znamená přírůstek výnosu zhruba o jednu tunu na hektar. V loňském suchém roce se ale výnosy zvyšovaly méně. Při prodloužení sklizně hektarové výnosy každý den rostly přibližně o půl tuny.

V roce 2015 bylo v případě pozdního setí a časné sklizně, tedy při 166 dnech vegetace, dosaženo v průměru $84,6 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1}$ v přepočtu na 16% cukernatost. Při vegetaci prodloužené o devatenáct dní na jaře stoupl výnos cukrovky o $8,1 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1}$. Pokud se sklizeň na podzim oddálila o 34 dní, výnos se zvýšil o dalších $14,5 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1}$. Při časném setí a pozdní sklizni, což představovalo 219 dní vegetace, se výnos vyšplhal na $107,2 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1}$.

Odrůdy podle podmínek

Na pozemcích s výskytem háďátka řepného je vhodné volit antinematodní odrůdy. K zamořeným pokusným stanovištím se řadí Straškov a Vyšehořovice. Střední výskyt nematodů vykazují lokalita Bezno. Na stanovištích s výskytem háďátek poskytují podstatně vyšší výnosy antinematodní odrůdy. V roce 2015 se v pokusech vysévala antinematodní odrůda Cactus a normální rizotolerantní odrůda Amulet.

V případě mírného zamoření pozemku háďátkou se výnos odrůd bez tolerance vůči nematodům snižuje o 3–5 %, ale při velmi silném zamoření výnos klesá až o více než 20 %.

V roce 2015 v silně infekčních podmínkách na lokalitě Straškov poskytla odrůda odolná proti háďátkům o $19,5 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1}$ vyšší výnos v porovnání s normální odrůdou. Naopak ve Všešarech v nezamořených podmínkách poskytla normální odrůda o $10,6 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1}$ vyšší výnos než antinematodní. V Bezně se středním zamořením háďátky pak dosáhla o $4 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1}$ vyšší výnos odrůda antinematodní.

Již druhým rokem probíhaly v roce 2015 pokusy s hloubkou seřezu řepných bulev. Cukrovary chystají změnu při výkupu cukrovky na takzvaný paušální seřez. V roce 2014 bylo při mikrotop seřezu dosaženo 109,6 t.ha⁻¹ v přepočtu na 16% cukernatost, zatímco v případě standardního seřezu se dosáhlo pouze 105,6 t.ha⁻¹. V roce 2015 se v pokusech sklídilo 99,6 t.ha⁻¹ při minimálním ořezu a 95,7 t.ha⁻¹ při standardním.

V dvouletých pokusech uskutečněných v letech 2014 a 2015 se při mělkém seřezu významně zvyšoval výnos, v průměru o 4 t.ha⁻¹ při 16% cukernatosti. Cukernatost mírně klesala.

Vliv fungicidů, hnojení a zakrývání skládek řepy

V pokusech se ověřují různé varianty aplikace fungicidů. V roce 2015 díky suchu houbové choroby příliš neškodily, cercosporióza se objevila až v polovině srpna. V pokusech Řepářského institutu cukrovou řepu fungicidně ošetřovali 5. 8. a pro ochranu porostů postačoval jeden fungicidní postřik.

Po fungicidním ošetření se v loňském roce zvyšovaly výnosy cukrovky v průměru všech pokusných stanovišť jen o dvě až tři procenta. Mezi fungicidní clonou a jedním ošetřením přípravkem Sfera nebyl z hlediska dosaženého výnosu zjištěn prakticky žádný rozdíl. Velmi dobrých výsledků se podařilo dosáhnout při dvojím ošetření porostů cukrovky sírou.

V pokusech se také ověřují různé dávky dusíku. Cukrová řepa se hnojí dávkou 0–160 kg.ha⁻¹ N. Podle půdních rozborů je už po dva roky na některých lokalitách na jaře vysoká zásoba dusíku v půdě. V roce 2015 vyšla na stanovišti Bezno jako nejlepší varianta, kde se dusíkem nehnojilo. Naopak ve Slovci poskytla nejvyšší výnos varianta hnojená 160 kg.ha⁻¹ N. Pěstitelé by si proto měli každoročně na jaře nechat udělat rozborů půdy a podle nich pak hnojit.

Po sklizni cukrovky se vyplácí zakrývat hromady vrstvou slámy. Toto opatření se vyplácí i v letech s mírným průběhem zimy. V roce 2015 probíhal skladovací pokus 45 dnů. Na počátku skladování měla cukrovka cukernatost 19 %. Zatímco na nezakrytých hromadách cukernatost poklesla na 17,3 %, v případě zakrytí slámou se snížila jen na 18,2 %.

Šíří se nové a rezistentní druhy plevelů

O integrované regulaci plevelů v pěstitelských systémech s cukrovou řepou hovořil doc. Ing. Jan Mikulka, CSc., z VÚRV v Praze – Ruzyni. V řepářských oblastech pozorujeme dlouhodobě probíhající změny druhového spektra plevelů. Jsou projevem dopadů klimatických změn, vlivů zemědělské činnosti i rozdílnou rezistencí jednotlivých plevelných druhů vůči herbicidům. Na to musí reagovat integrovaná regulace plevelů, která zahrnuje komplexní agrotechnické i další prvky. Důležitými faktory ovlivňujícími spektrum plevelů jsou mj. i používané osevní sledy, způsob a hloubka zpracování půdy, její zhutnění, hnojení dusíkem apod. Na našich polích se v posledních letech ve stále větší míře šíří nové či dříve nevýznamné plevele a plevele rezistentní vůči používaným účinným látkám herbicidů (např. bytel metlatý, ježatka kuří noha, mračňák Theofrastův, laskavec Powellův, řepaň polabská ad.). Kupříkladu ježatka kuří noha, která se v 70. letech vyskytovala jen okrajově v části Polabí a jižní Moravy, je dnes rozšířena prakticky po celé České republice. Problém rezistence plevelů pak nabývá na důležitosti.

Hana Honsová, ČZU Praha